TVARI APLINKA

ir

projektavimas visiems

(universalus dizainas)

VDA Architektūros kat. prof. Marius Šaliamoras

Tvarioji architektūra (sustainable architecture) tai paprastai kalbant išmintinga architektūra, tausojanti resursus, aplinka. Kompleksiniai urbanistiniai, architektūriniai, estetiniai, funkciniai, technologiniai , konstruktyviniai ir ekologiški sprendimai, sutelkti į vientisas ilgalaikio naudojimo struktūras ir sistemas, su padidintu dėmesiu žmogui ir jo poreikiams gali būti vadinami tvaria architektūra.

Tokios architektūros kūrimo pagrindiniu metodu gali būti projektavimo visiems (Universalaus dizaino) principas.

KOMPLEKSINIS POŽIŪRIS DOKUMENTUOSE

- LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMAS

- **Architektūra** – fizinių erdvių formavimas , taikant meno ir mokslo kriterijus, kurių sąveikoje yra sukuriama saugių, estetinių , funkcinių (vidaus ir išorės) erdvių darni visuma, sudaranti viešojo intereso dalį

  ES direktyva 2010/31/EC "Dėl pastatų energetinio naudingumo"

KOMPLEKSINIS POŽIŪRIS DOKUMENTUOSE

Tvari architektūra (*sustainable architecture*) – šiuolaikinės kartos poreikių tenkinimas, neužkertant kelio ateities kartoms.

Projektavimas visiems (*Universalus dizainas)* – patvirtintas 2006 m. liepos 5 d. direktyva 2006/54/EC,(lygių galimybių suteikimo) ir EIDD 2004 m. ir Stokholmo Deklaracijos suformuotomis nuostatomis , tikslais bei principais. „

KOMPLEKSINIS POŽIŪRIS

Orientacija į ilgalaikį kokybės pagerinimą

PLANAVIMAS

KOMPLEKSINIS POŽIŪRIS

(VISUMOS)
PROJEKTAVIMAS
OBJEKTO,
APLINKOS,
INFRASTRUKTŪROS

TECHNOLOGIJOS

EKOLOGIJA

DĖMESYS ŽMOGUI

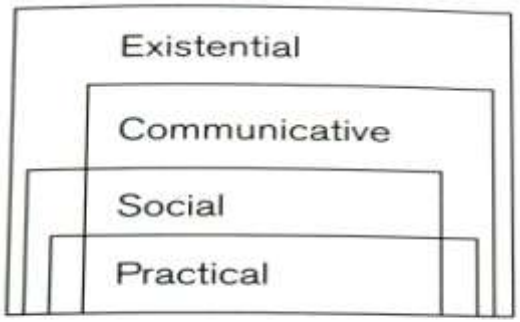

Fields of Qualitative Characteristics

Within architecture, 'Four Fields of Qualitative Characteristics' have been proposed for enhancing the wealth and complexity of design work (Paulsson 2002). There is a practical field concerned with the usability of environments and products, which has to do with measures, design features and materials. It is measurable – quantitative – basic features for use. A social field of qualities enhances how environments and products can contribute to the interaction between humans. A communicative field concerns how environments and products inform about and convey messages and meanings. An existential field concerns how humans interact with artefacts in a deeper sense; approach, acceptance, love. The practical, social, communicative and existential fields can be seen as linked together in a complex and dynamic system.

SUSITARIMAS

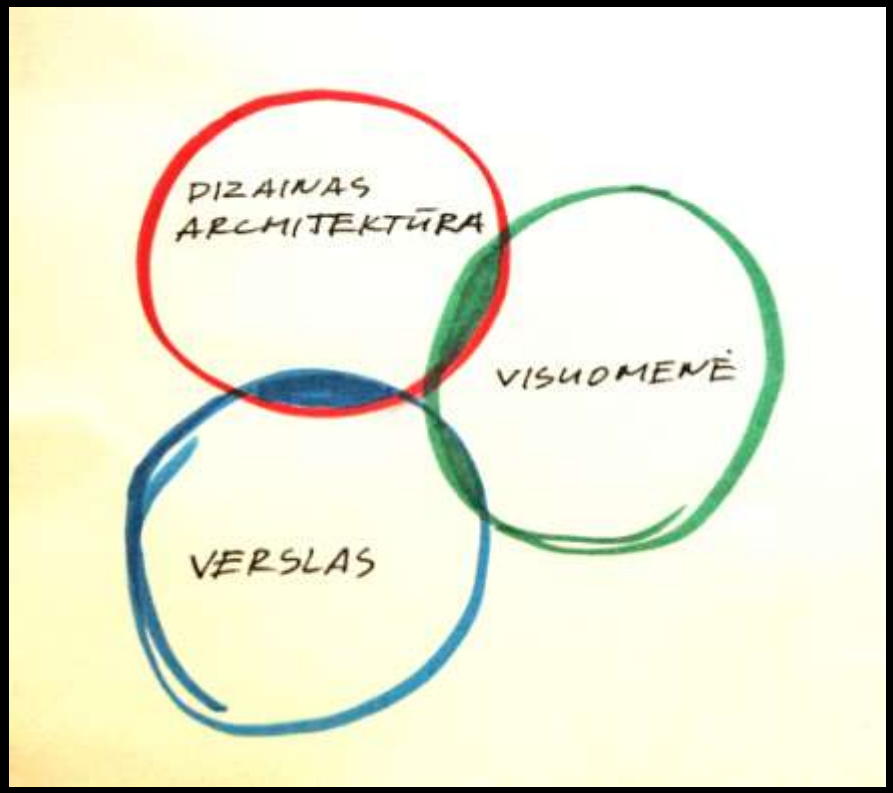

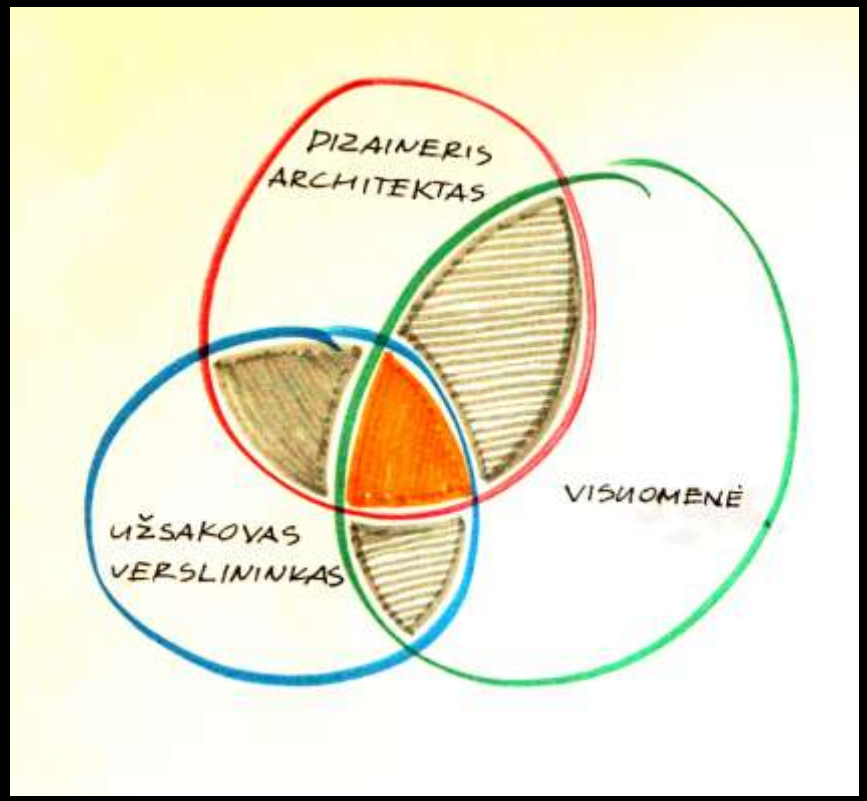

VISUOMENĖ

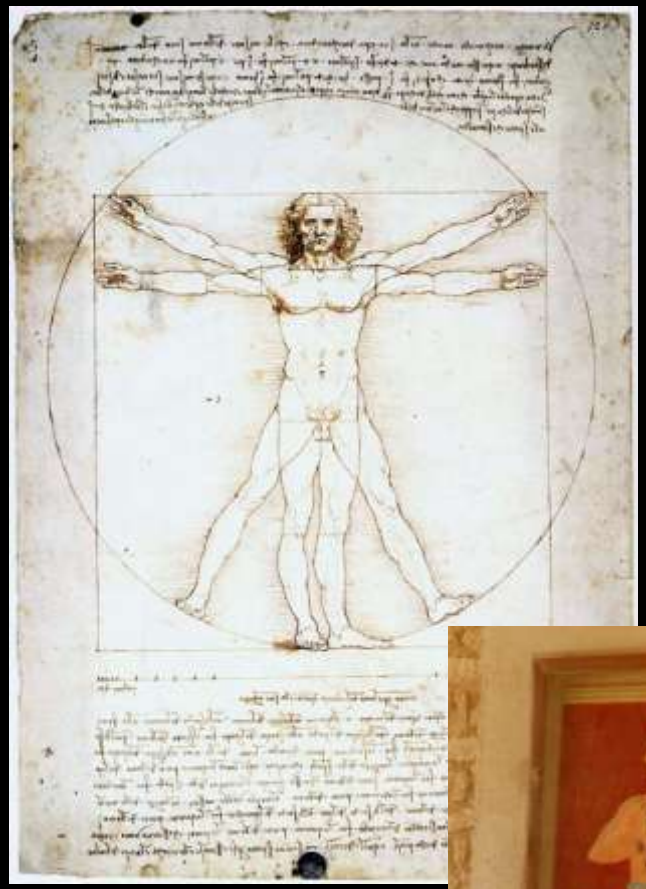

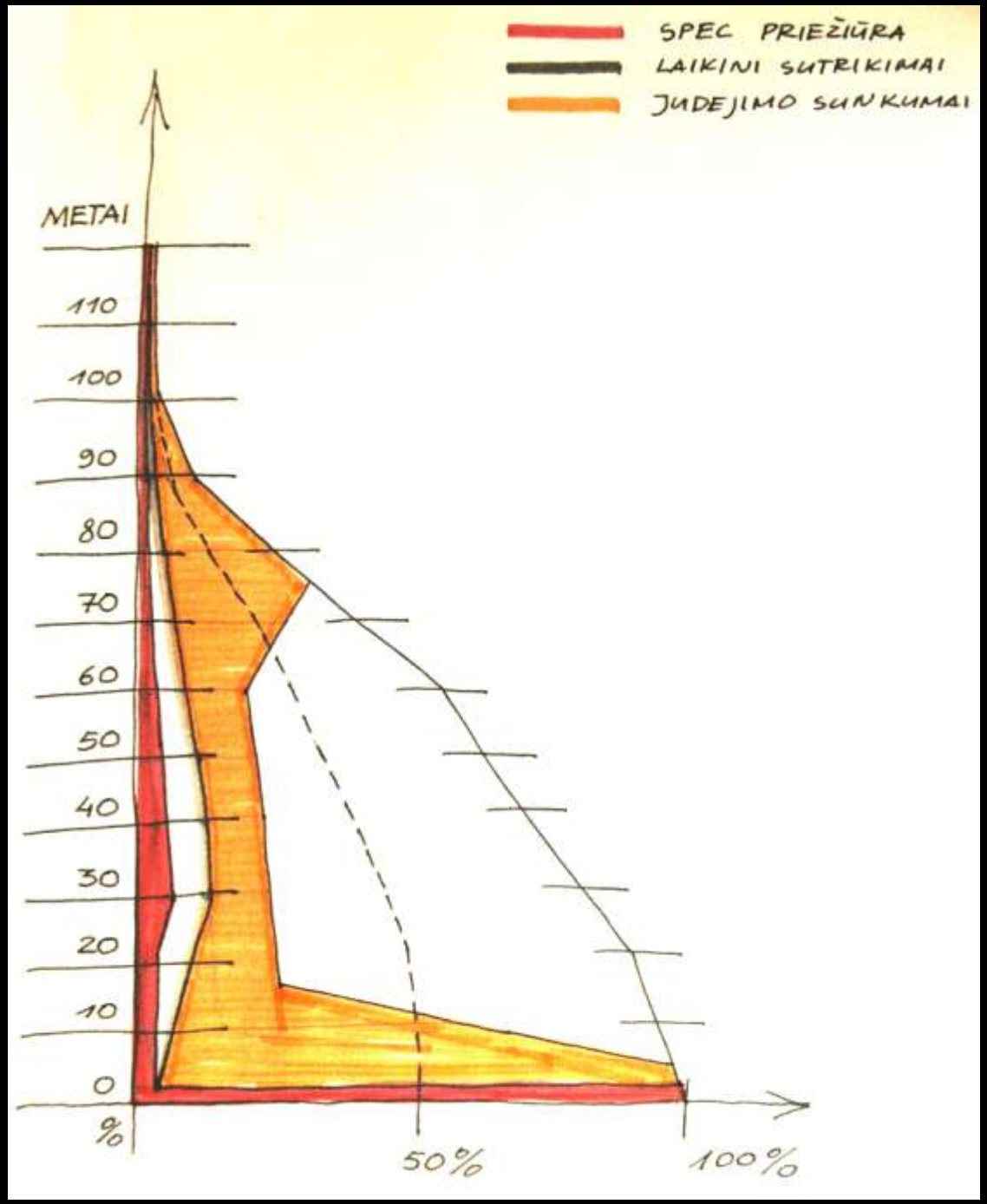

VISUOMENĖ

1896 m.
Vidutinė gyvenimo
trukmė Lietuvoje
32 m.

2008 m.
Vidutinė gyvenimo
trukmė Lietuvoje

moterų 77,57 m.
vyrų 66,30 m.

Universalus dizainas didina paslaugų vartotojų ratą 40 %

turizmą 20 %

- Projektavimas visiems arba Universalus dizainas

  (angl. *Design for All* *arba Universal design*) – europinis terminas, apibūdinantis demokratinės visuomenės principus atitinkančio projektavimo filosofiją, orientuotą į tokius produktų, paslaugų, aplinkos, sistemų ir kt. kūrimo procesus, kad šie sukurti spendimai būtų universaliai pritaikyti naudojimui kiek įmanoma didesnei žmonių grupei. Šia koncepcija besiremiantis projektavimas yra labai svarbus veiksnys skatinant ir užtikrinant socialinę integraciją žmogaus teises ir lygybę. Stengiantis patenkinti visuomenės poreikius ir atsisakyti diskriminacinio atskirų grupių išskyrimo, šis projektavimo metodas remiasi septyniais (7) principais

- **(7) principai:**

1 **Visiems visuomenės nariams suteikiamos vienodos galimybės** naudotis aplinka, įranga ir gaminiais.

2 **Projektavimo sprendimai turi tikti visiems**.

Platus ir lankstus pritaikomumas. (apšvietimas ar darbo vieta tinkanti tiek dešiniarankiams, tiek kairiarankiams, rankenos, baldai tinkami suaugusiems ir vaikams ir tt).

3 **Minimalios fizinės pastangos naudojant** (lengvas ėjimas, lipimas, atidarymas).

4 **Įranga patogi visiems.**

5 **Projektavimo sprendiniai gražūs, logiški ir lengvai (**intuityviai**) suprantami.**

6 **Traumų ir rizikos prevencija.**

7 **Objektų, erdvių ir funkcijų pasiekiamumas.**

- Projektavimas visiems didina vartotojų ratą, gerina viešųjų erdvių ir patalpų kokybę, komercijos galimybes. Tai grįžimas prie žmogaus poreikių supratimo, prisitaikant prie silpniausios visuomenės grandies. Kas tinka silpniausiam, tiks ir stipriam. **Turintys papildomų sunkumų** orientuotis aplinkoje, naudotis įranga, judėti, reikalaujantys papildomo mūsų dėmesio:

- **Mamos ir tėčiai ,vežantys kūdikius vežimėliuose**

- **Vaikai**

- Turistai, užsienio svečiai, keliautojai

- Senyvo amžiaus žmonės
- Piliečiai, turintys sunkumų judėti (po ligų, traumų)

- Dviratininkai ir kitą sportinę įrangą naudojantys žmonės

- Neįgalieji vežimėliuose

- Aklieji ir silpnaregiai
- Kurtieji
- Žmonės, turintys alergijas

- **Moterys su aukštakulniais**

- **Besilaukiančios moterys**

- **Žmonės , nešantys pirkinius ir nešulius**

PROJEKTUOJAME ŽMOGUI

PROJEKTUOJAME ŽMOGUI
dėmesys , pagarba, patogumas

PROJEKTUOJAME ŽMOGUI
dėmesys , pagarba, patogumas

PROJEKTUOJAME ŽMOGUI
dėmesys , pagarba, patogumas

PROJEKTUOJAME ŽMOGUI
dėmesys , pagarba, patogumas

PROJEKTUOJAME ŽMOGUI
dėmesys , pagarba, patogumas

PROJEKTUOJAME ŽMOGUI
NAUJAS POŽIŪRIS

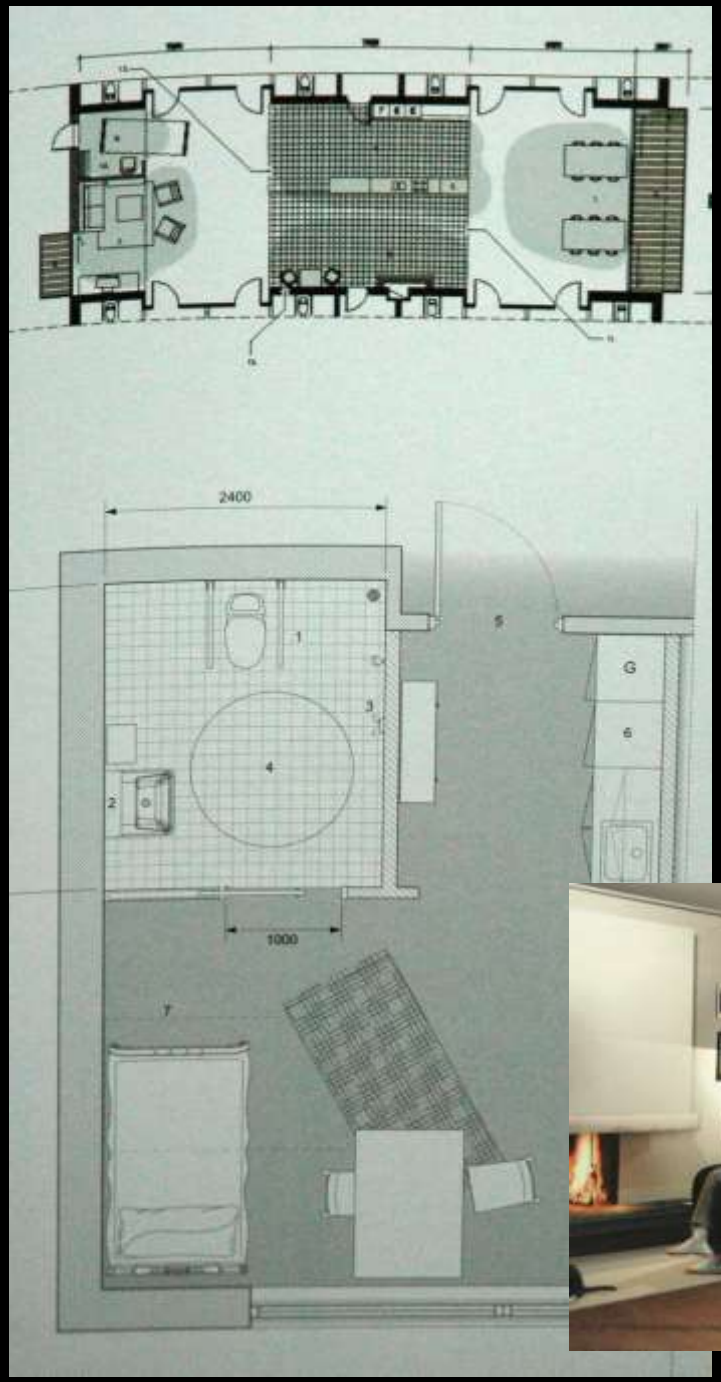

PROJEKTUOJAME ŽMOGUI

PROJEKTUOJAME ŽMOGUI

PROJEKTUOJAME ŽMOGUI
NAUJAS POŽIŪRIS

PROJEKTUOJAME ŽMOGUI
NAUJAS POŽIŪRIS

TRADICIJA LAIDOTI, PAGERBTI

TRADICIJA MELSTIS

TRADICIJA KEIČIAMA PALAIPSNIUI.

ŽMONIŲ VREGIJA PASMERKTA, ŠUNŲ – DAR NE.

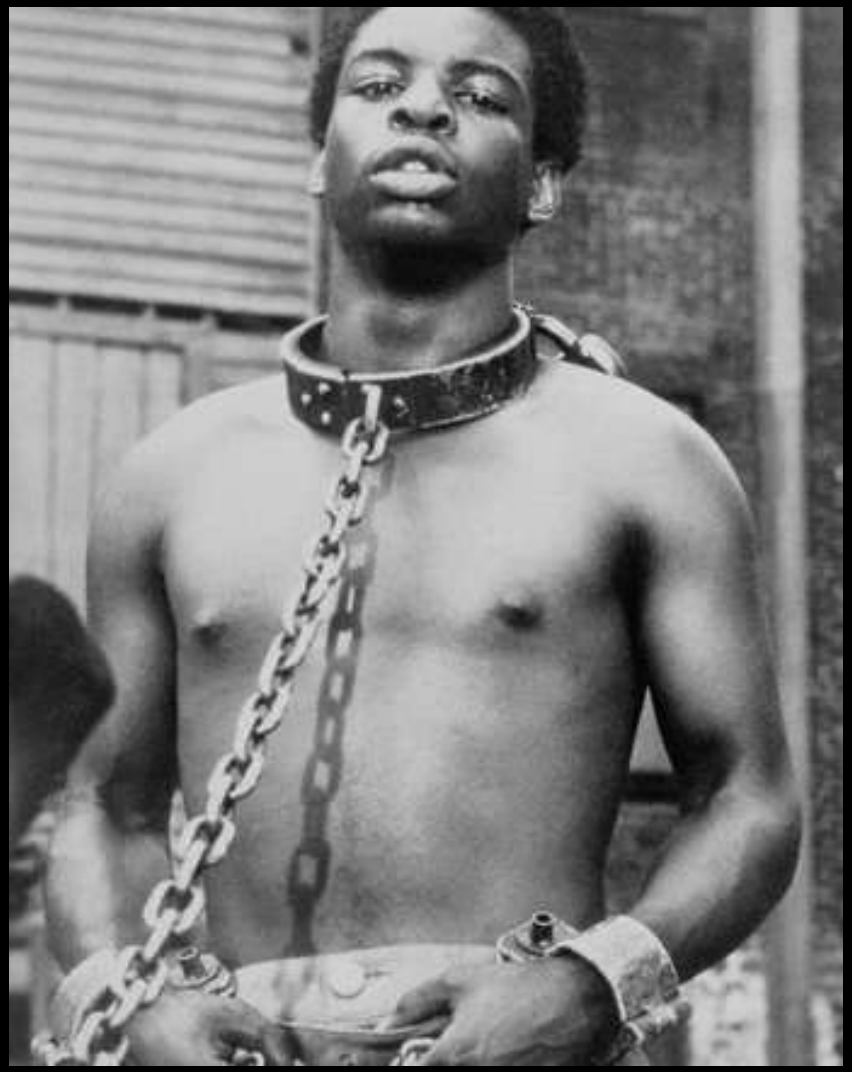

BŪSTO TRADICIJA

PROJEKTUOJAME ŽMOGUI GERBKIME TRADICIJAS

PROJEKTUOJAME ŽMOGUI NAUJAS POŽIŪRIS

PROJEKTUOJAME ŽMOGUI
NAUJAS POŽIŪRIS

GERAI

BLOGAI

BLOGAI

BLOGAI

GERAI

BLOGAI

GERAI

BLOGAI

RENOVACIJOS POREIKIS

ENERGETINĖ RENOVACIJA

- PROJEKTAS

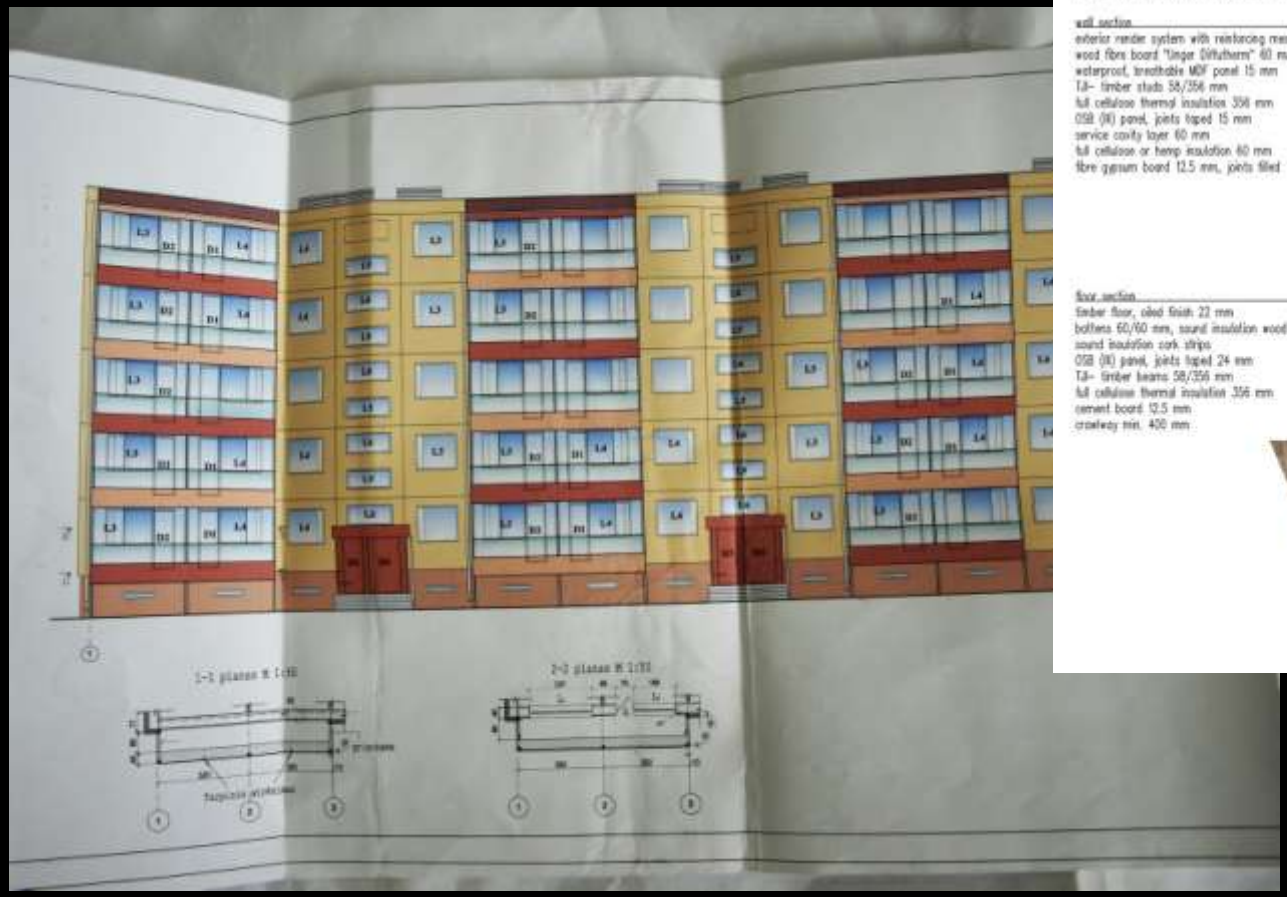

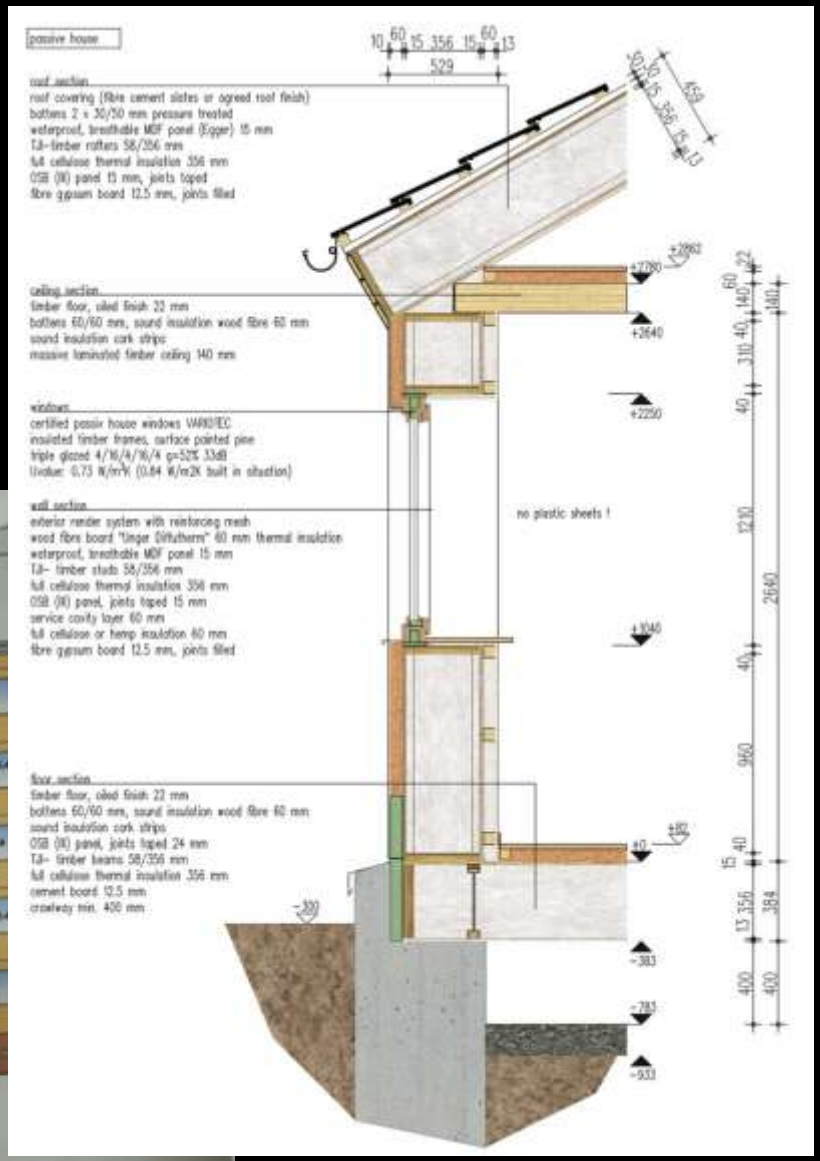

ENERGETINĖ RENOVACIJA

Kaina gyventojams 1,5 – 3 mln. Lt
Eksploatacijos kaštai 30 – 50 % mažesni
Gyvenimo kokybė 10 % geresnė
Socialinės problemos nesprendžiamos

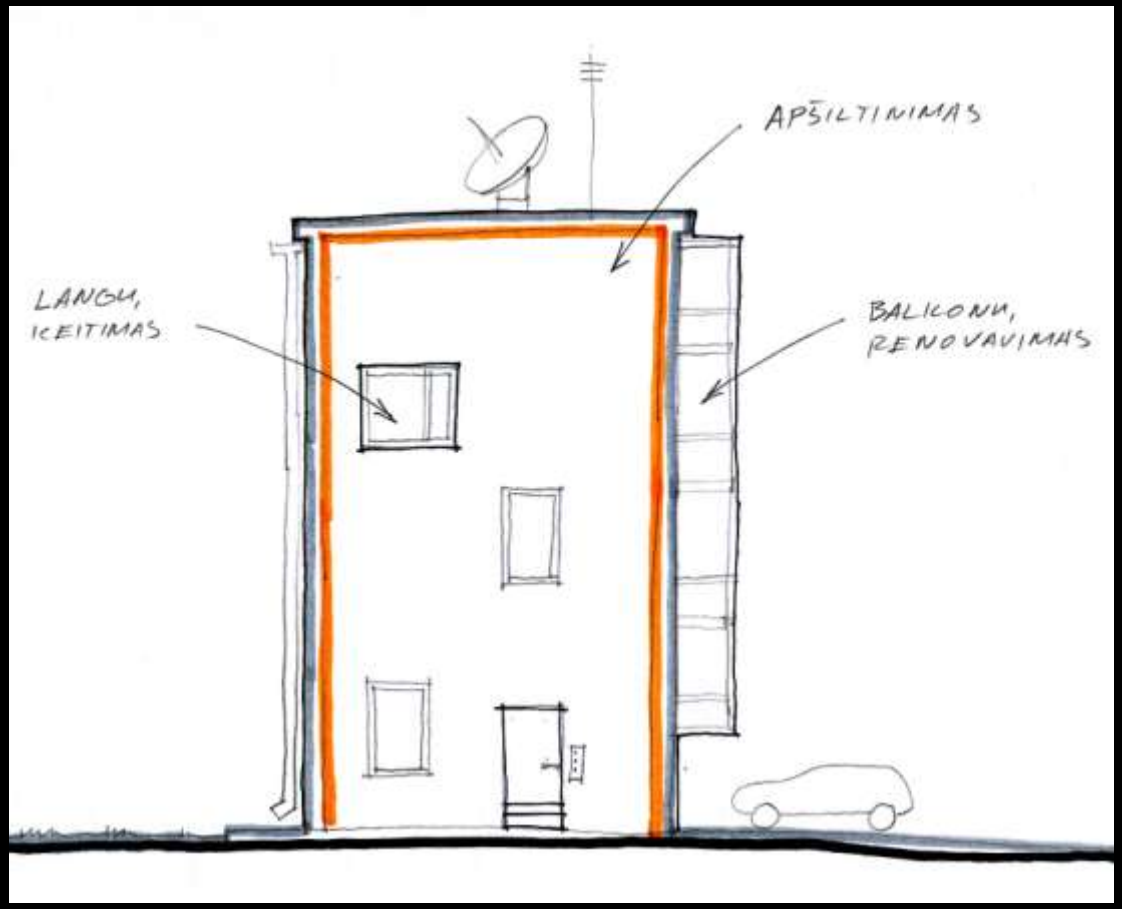

IR VISKAS KĄ GALIME ?

KOMPLEKSINĖ RENOVACIJA

Kaina gyventojams 0 – 1,5 mln. Lt. Eksploatacijos kaštai 50 % mažesni
Gyvenimo kokybė 90 % geresnė
Socialinės problemos sprendžiamos

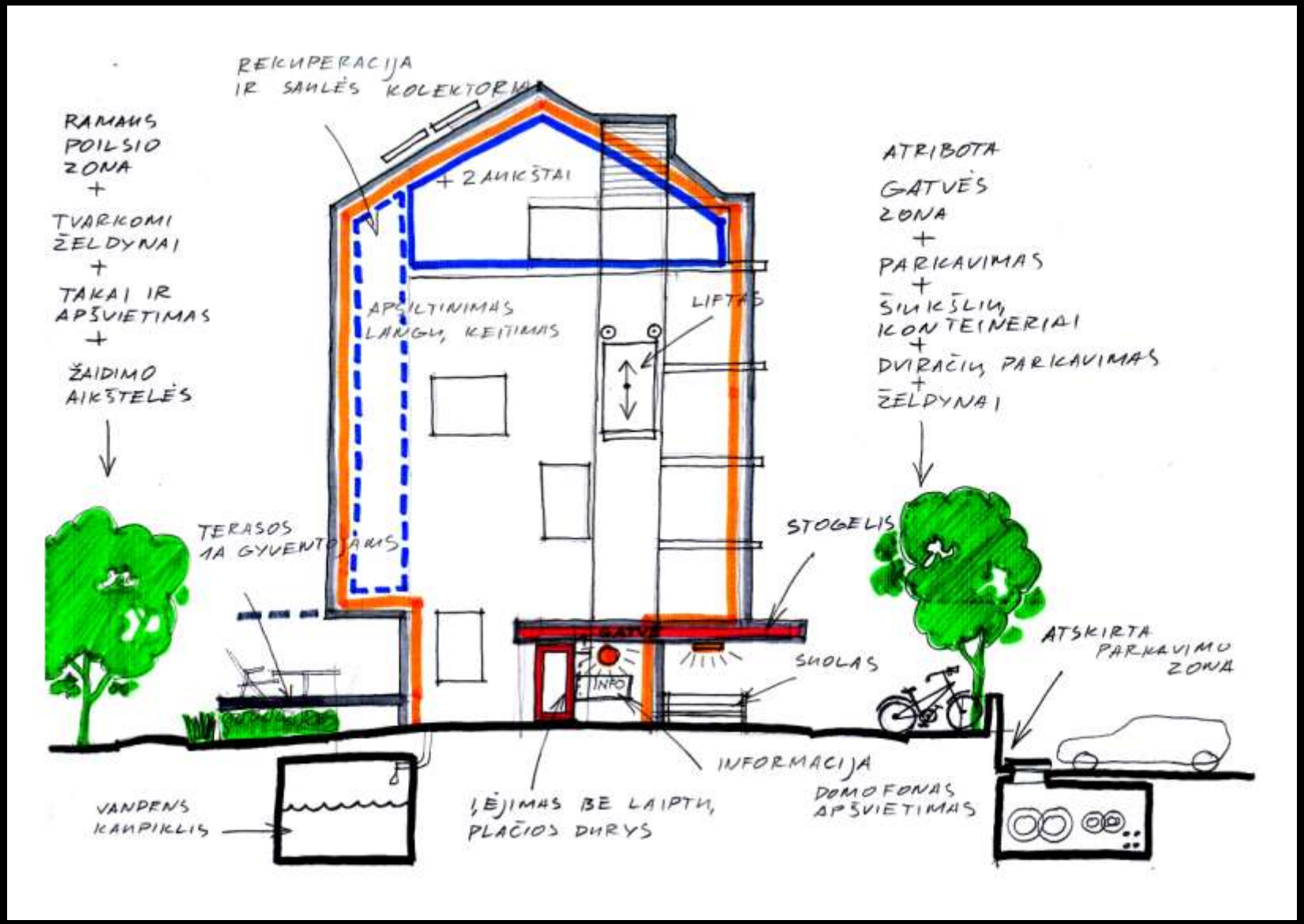

KOMPLEKSINĖ RENOVACIJA

- PLANAVIMAS VISIEMS
- KOMPLEKSINIS PROJEKTAVIMAS:
  1. Teritorijos statusas ir ribos
  2. Funkcinės zonos (parkavimo, želdynų, poilsio, žaidimų, buitinės)
  3. Infrastruktūra (tinklai, keliai, takai, transporto stotelės, aikštynai)
  4. Butų renovavimas (individualūs poreikiai)
  5. Statinių komplekso renovavimas (bendruomenės poreikiai)
  6. Kvartalo renovavimas (savivaldybės poreikiai)
- KOMPLEKSINIS PROJEKTO VYKDYMAS:
  1. Teisinių dokumentų sutvarkymas
  2. Biudžeto suformavimas , pritraukiant skirtingus šaltinius
  3. Kvartalo Infrastruktūros renovavimas ir rekonstravimas
  4. Kvartalo statinių renovavimas
  5. Butų renovavimas (pagal poreikį)
  6. Statinių komplekso renovavimas
  7. Renovuotos teritorijos priežiūros tarnybų parinkimas

KOMPLEKSINĖ RENOVACIJA

- Atsiperkamumas 15 metų
- INVESTICIJOS GRĮŽTA PER:

1. Parduodamus papildomai pastatytus butus (6, 7 a.)
2. Užstatymo sutankinimą
3. Naudojamų išteklių ekonomišką naudojimą
4. Komercinių patalpų nuomą
5. Infrastruktūros mokestį

TECHNOLOGIJOS IR KOMPLEKSINĖ RENOVACIJA

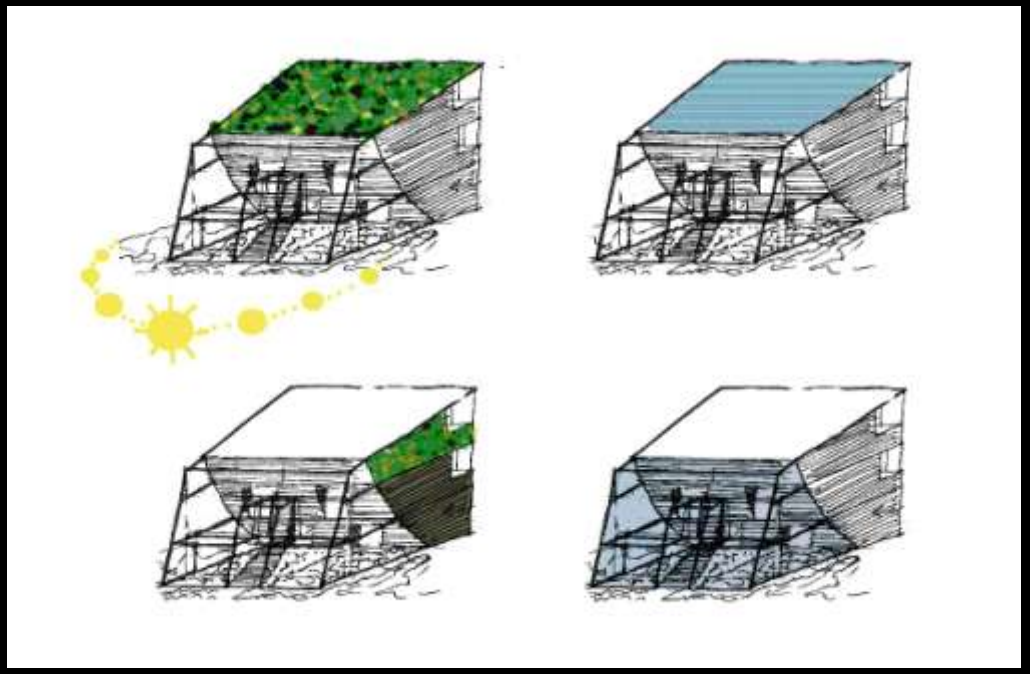

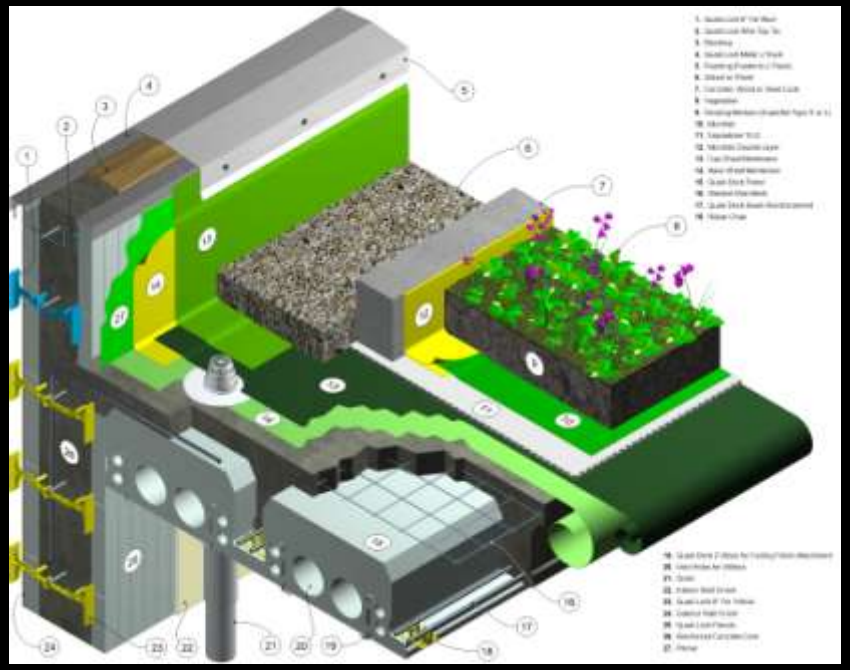

KOMPLEKSINĖ RENOVACIJA

KOMPLEKSINĖ RENOVACIJA

- ATRIUMAI

KOMPLEKSINĖ RENOVACIJA

KOMPLEKSINĖ RENOVACIJA (ŠVEDIJA)

KOMPLEKSINĖ RENOVACIJA (VOKIETIJA)
projektavimas visiems

KOMPLEKSINĖ RENOVACIJA (VOKIETIJA)
projektavimas visiems

KOMPLEKSINĖ RENOVACIJA (SUOMIJA)

DĖMESYS DETALĖMS VISUMOJE (SUOMIJA)

DĖMESYS DETALĖMS VISUMOJE (Norvegija) projektavimas visiems

DĖMESYS DETALĖMS VISUMOJE (Norvegija) projektavimas visiems

DĖMESYS DETALĖMS VISUMOJE (JAPONIJA)
projektavimas visiems

APLINKA ŽMOGUI (JAPONIJA)
projektavimas visiems

KOMPLEKSINĖ RENOVACIJA (ŠVEDIJA)

PROJEKTAVIMAS PAGAL “SILPNĄJĄ GRANDĮ” (ŠVEDIJA)

projektavimas visiems

APLINKA ŽMOGUI (JAV)

APLINKA ŽMOGUI (VOKIETIJA)

VISKAS ŽMOGUI

KURKIME DRAUGE
GERESNĮ GYVENIMĄ

AČIŪ UŽ DĖMESĮ